

Dječji vrtić „Lipa“ Čađavica

Kolodvorska 3a

33523 Čađavica

OIB: 86138550733

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA „LIPA“ ČAĐAVICA

Temeljem članka 101. Statuta Dječjeg vrtića „Lipa“ Čađavica na prijedlog vršiteljice dužnosti ravnatelja Ane Krmpotić, Upravno je vijeće na 9. sjednici dana 19.9.2022. donijelo

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA „LIPA“ ČAĐAVICA

PREDSJEDNIK

Danijeļ Vozić, mag. iur.

Polazišta i načela kurikuluma

Polazišta za oblikovanje i ostvarivanje Kurikuluma Dječjeg vrtića „Lipa“ Čadavica (dalje u tekstu: Kurikulum vrtića) jednaka su polazištima Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (dalje u tekstu NKRPOO). Temelji se na postojećim dokumentima: Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991.), Konvencija o pravima djeteta (2001.), Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obavezno i srednjoškolsko obrazovanje(2011.), Smjernice za strategiju odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012.) Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja (2012.) i Strategija obrazovanja. Znanosti i tehnologije (2014.).

Načela od kojih se polazi temelj su i uporište pri izradi i primjeni Kurikuluma vrtića, a podrazumijevaju: fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću, partnerski odnosi unutar ustanove i ustanove s roditeljima i širom zajednicom, osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju, otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost za unapređenje prakse.

Vrijednosti kao polazište u oblikovanju i realizaciji Kurikuluma vrtića, jednake su vrijednostima NKRPOO-a. One „usmjeravaju odgojno-obrazovno djelovanje ka osiguranju individualne i društvene dobiti, u skladu s time kakvu se djecu i društvo želi time razviti. „ (NKRPOO, 2014, 20). Vrijednosti od kojih se polazi su sljedeće: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost.

Cilj kurikuluma

Cilj kurikuluma vrtića je organizirati odgojno-obrazovni rad usmjeren na dijete i njegovu dobit (osobnu, emocionalnu, tjelesnu i odgojno-obrazovnu) te njegov cjelovit razvoj, odgoj i učenje i razvoj kompetencije kroz:

- Osiguranje organizacijskih uvjeta temeljenih na suvremenim shvaćanjima učenja djeteta
- Planiranje i promišljanje odgojno-obrazovnog procesa usmjerenog na ostvarivanje dobrobiti za dijete
- Zajedničko življenje djece različite kronološke dobi i odraslih (njihovo međusobno uvažavanje, toleranciju i poštivanje različitosti).

Prostorno-materijalni uvjeti potrebni za ostvarivanje kurikuluma
Prostorno materijalni kontekst predstavlja ogledalo implicitne pedagogije (prikrivenih stavova, vrijednosti i uvjerenja) odraslih. U njemu se zrcali njihovo razumijevanje djeteta i prirode njegova učenja, odgoja i obrazovanja koje zastupa i primjenjuje u svakodnevnom životu (Miljak, 2009). Već pri samom ulasku u sobu dnevnog boravka, moguće je prepoznati odvija li se u skupini odgojno-obrazovni proces prema suvremenim ili tradicionalnim shvaćanjima učenja djece. Kako bi se stvorilo okruženje u kojem dijete ima priliku ostvariti svoj puni potencijal, jedno od načela kojim je potrebno voditi se prilikom organizacije prostorne, socijalne i vremenske dimenzije, jest fleksibilnost (NKRPOO, 2014). U tako organiziranom odgojno-obrazovnom procesu djeca imaju priliku odabrati prostor u kojem boraviti, materijal kojim će manipulirati ili istraživati, društvo koje mu u tom trenutku odgovara (djeca ili odgojitelji), ima priliku odabrati i želi pojesti obrok (Miljak, 2009). Sve navedeno mora se održavati u strukturi prostora i razmještaja koji djeci omogućuje rad u manjim skupinama i stvaranje kvalitetne socijalne interakcije. To se postiže organizacijom prostora u manje prostorne cjeline, tzv. centre aktivnosti. Ponuđeni materijali i poticaji u centrima moraju istovremeno integrirati prirodu učenja djeteta i njegove individualne razvojne mogućnosti, što je moguće postići osiguranjem sljedećih uvjeta: sadržajno bogatstvo, raznovrsnost, raznolikost, promišljenost, stalnu dostupnost, te izazivati znatiželju i istraživanje (NKRPOO, 2014). Osiguranje uvjeta u kojima će dijete imati mogućnost stalne interakcije s ponuđenim materijalima, drugom djecom i odraslima u svrhu istraživanja i stjecanja novih spoznaja. Osim na istraživanje, organizacija prostora i materijala mora se pozivati i na istraživanje. Suradničko učenje djece omogućuje se poticanjem izražavanja misli, osjećaja, pretpostavki kroz različite izražajne medije. Izražajnim medijima nazivaju svi materijali kojima djeca imaju priliku reprezentirati određeni pojam ili ideju (Slunjski, 2008). Svaki izražajni medij ima svoj izražajni potencijal, s kojim odgojitelj mora biti vrlo upoznat kako bi u pravom trenutku mogao ponuditi najpogodniji. (Slunjski, 2008).

Praćenje, realizacija i evaluacija odgojno-obrazovnog rada

Organizacija kvalitetnog odgojno-obrazovnog procesa također se temelji na suvremenim shvaćanjima koja na dijete gledaju kao na cjelovito biće, aktivnog stvaratelja znanja i istraživača, socijalni subjekt sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima (NKRPOO, 2014). Odgojitelji koji prepoznaju vrijednosti načela fleksibilnosti i njeguju ga, istovremeno pokazuju veliki stupanj povjerenja u dijete i njegove mogućnosti. Svjesni su da osiguranjem uvjeta za planiranje i organiziranje

vlastitih aktivnosti djeci omogućuju prirodan proces učenja, a oni istovremeno imaju priliku prepoznati intuitivna znanja djece, njihove interese, organizacijske sposobnosti i slično (Miljak, 2009; Slunjski, 2008). Raznolikost socijalnih interakcija, gledana iz perspektive učenja, djeci omogućuje mnoštvo prilika za stjecanje znanja i vještina kroz sudjelovanje u aktivnostima s kompetentnijom djecom ili odraslima. Kompetentnija djeca imaju priliku svoja znanja i vještine potvrđivati i produbljivati upravo kroz pomaganje drugoj djeci (Miljak, 2009). Osim davanja podrške samoiniciranim i samoorganiziranim aktivnostima, djecu je potrebno poticati na samorefleksiju i refleksiju „vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja, komunikacije s drugima“ (NKRPOO, 2014, 21). U tome značajnu ulogu ima dokumentacija odgojno-obrazovnog rada koja uključuje: foto, audio i video zapise, individualne mape odgojitelja, individualne mape djece, zajedničke i samostalne uratke djece, razne bilješke djece, odgojitelja i stručnih suradnika (NKRPOO, 2014; Slunjski, 2008). Produkt dječjeg izražavanja omogućuju djeci promišljanje o vlastitim razmišljanjima (metakogniciju), drugoj djeci otvaraju put za iznošenjem novih teorija i nadogradnje već postojeće, a odgojiteljima i roditeljima pružaju uvid u njihovo mišljenje i razumijevanje. Prema tome, dokumentacija djece, trebala bi biti postavljena na vidljivom mjestu da svi akteri odgojno-obrazovnog rada imaju uvid u proces razmišljanja djece i faze razvoja.

Kako bi se održala kvaliteta odgoja i obrazovanja, vrlo je važno refleksijom i samorefleksijom ispitati praksu na razini čitave ustanove, biti otvoren za nova znanja i iskustva, te na temelju istih unapređivati praksu. Akcijska istraživanja najpogodnija su metoda za ostvarivanje i održavanje kvalitetne odgojno-obrazovne prakse, jer uz mogućnost zajedničkog učenja svih djelatnika osiguravaju kontinuitet u promišljanju vlastite prakse.

Praćenje, realizacija i evaluacija odgojno-obrazovnog procesa

<p style="text-align: center;">U ODNOSU NA DIJETE</p>	<ul style="list-style-type: none"> -sudjelovati u raznovrsnim socijalnim interakcijama djece različitih individualnih i razvojnih mogućnosti i različite kronološke dobi („učiti s drugima“) - razvijati autonomnost i emancipaciju u procesu učenja (aktivno sudjelovanje djeteta – „učiti čineći“) - razvijati vlastito kritičko mišljenje i samomotivirano učenje - razvijati sposobnost stvaranja i provjeravanja vlastitih hipoteza u komunikaciji s drugima (metarazina učenja djeteta) -osvještavati proces vlastitog mišljenja i učenja - kontinuirano jačati i ostvarivati samoorganizacijske, istraživačke i otkrivačke potencijale
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - poticati na samostalno djelovanje, mišljenje, odlučivanje i samoevaluaciju vlastitih postupaka i postignuća - poticati ih na učenje kroz raspravu u funkciji razmjene i razumijevanja
U ODNOSU NA ODGOJITELJE	<ul style="list-style-type: none"> -osvijestiti postojanje višestrukih inteligencija tj. razumijevanje individualnih razlika među djecom - pažljivo i aktivno slušanje djece, te praćenje i dokumentiranje odgojno obrazovnog procesa s ciljem što boljeg razumijevanja djece - praćenje i podržavanje prirodnih smjerova razvoja projekta - kontinuirano nuditi različite izražajne medije kroz koja djeca mogu izraziti svoja iskustva, konstruirati i rekonstruirati značenja svojih iskustava, te ih razmjenjivati s drugom djecom i odraslima - razvijati svijest o važnosti samorefleksije, zajedničkog dogovaranja, diskusije, razmjene iskustava u cilju unapređenja kvalitete odgojno obrazovnog rada - osiguranje (su)autorstva djece nad procesom njihovog učenja i (su)autorstva nad razvojem projekta - osiguravati uvjete za demokratičnost, otvorenu i slobodnu komunikaciju i kooperativnost - uvažavanje mišljenja djeteta te kultura dijaloga i rasprava s djecom kao podloga za razvoj njihovih socijalnih i građanskih kompetencija - poticanje djece na odlučivanje i odgovorno ponašanje
U ODNOSU NA RODITELJE	<ul style="list-style-type: none"> - pojačavanje interesa za odgoj i obrazovanje djece uključivanjem u projekte i različitim aktivnostima u skupini - sustavno informiranje roditelja o promjenama kontekstualnih uvjeta i ulogama odgajatelja, postignućima i napretku djece - uključivanje roditelja u odgojni proces

KORACI U REALIZACIJI ZADAĆA	VRIJEME
Inicijalno snimanje potreba i interesa djece i dogovor oko strategije djelovanja u ovoj pedagoškoj godini glede formiranja i obogaćivanja pojedinih centara aktivnosti, definiranja uloga pojedinih odgajateljica u aktivnostima djece i praćenja i dokumentiranja odgojnog procesa.	Travanj
Etapno unošenje promjena u prostorno-materijalni kontekst i praćenje efekata promjena na proces učenja i spontane igre djece	kontinuirano

Dokumentiranje procesa učenja i razvoja djece putem bilješki odgajateljica, foto i video-zapisa te izrada osobnih mapa djece i mapa profesionalnog razvoja odgajateljica.	kontinuirano
Etapne zajedničke refleksije odgajateljica temeljene na prikupljenoj dokumentaciji. Dogovori oko daljnjeg razvoja projekta	kontinuirano
Rad s roditeljima: roditeljski sastanci, individualne konzultacije uz prezentaciju osobnih mapa djece i zajedničke radionice djece, odgajatelja i roditelja.	kontinuirano

NAČINI PRAĆENJA, EVALUIRANJA I DOKUMENTIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - Bilješke odgajateljica, foto i video-zapisi, izvještaji i stvaralaštvo djece. -Mape profesionalnog razvoja odgajateljica i pedagoška dokumentacija.
OČEKIVANA POSTIGNUĆA	<ul style="list-style-type: none"> -Međusobno povjerenje i uvažavanje djece i odraslih -Suradnja i tolerancija za različitost -Sloboda mišljenja i izražavanja -Otvorenost za preuzimanje rizika i eksperimentiranje -Dobrovoljnost sudjelovanja u aktivnostima. Samostalnost, samoprocjena i odgovornost -Višedimenzionalni, višemodelni pristup učenju - Svakodnevno korištenje različitih medija izražavanja u svrhu boljeg razumijevanja djece -Kontinuirano praćenje, bilježenje i dokumentiranje aktivnosti djece i različitih projekata -Bolje razumijevanje procesa učenja djece i kvalitetan razvoj različitih kompetencija djece -Razvijati timsko planiranje, zajedničko analiziranje projekata i planiranje daljnjih koraka u realizaciji projekata

	- Stjecanje i primjena praktično upotrebljivih znanja djece -Njegovanje demokratičnog ozračja
--	--

Suradnička kultura i partnerski odnosi

Okruženje u kojem dijete ima priliku ostvariti se kao aktivni građanin zajednice, mora izrastati na kulturi otvorenog dijaloga i demokratskih odnosa na svim razinama odgojno-obrazovne ustanove. Na to izravno utječe, uz prethodno navedeno okruženje i organizacijske uvjete, i kvaliteta znanja, stavova i djelovanja svih odraslih uključenih u proces (ravnatelj, stručni tim, odgojitelji i roditelji), te njihovi međusobni odnosi i zajednički rad. Naime, svi uključeni trebali bi imati mogućnost svojim potencijalima, trenutnim mogućnostima i sposobnostima doprinijeti ostvarivanju zajedničke vizije (Miljak, 2009; NKRPOO, 2014). Ostvarenjem odnosa kontinuiranog zajedničkog učenja na razini odraslih, paralelno se isto postiže i u odnosu djece i odraslih, ali i djece međusobno. Odgojitelji prepoznaju važnost socijalnih interakcija kroz koje djeca imaju priliku razmjenjivati vlastite teorije i razmišljanja te kontinuirano nadograđivati i izgrađivati nova, uz njihovu neizravnu podršku. Zbog svega navedenog valjalo bi posebnu pozornost „posvetiti konstruiranju procesa učenja kao participacijskog procesa za sve“ (Miljak, 2009, 25). Roditelje tj. skrbnike djeteta treba prihvatiti i poštovati kao ravnopravne članove vrtića – partnere, koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim posebnostima te svojom vlastitom kulturom i time pridonose kvaliteti ustanove u cjelini. Kvalitetan partnerski odnos odgojitelja i roditelja tj. skrbnika djece ostvaruje se u uvjetima u kojima je roditeljima tj. skrbnicima djece omogućeno provođenje vremena sa svojom djecom u odgojnim skupinama, praćenje i djelatno sudjelovanje u neposrednome odgojno-obrazovnom procesu te upoznavanje vlastite djece u drukčijem kontekstu od obiteljskoga. U kvalitetnom vrtiću odgojitelji i drugi stručni djelatnici roditeljima tj. skrbnicima djece nude različite prilike u kojima obitelji mogu učiti jedne od drugih i međusobno se podržavati (NKRPOO, 2014).

Stručno usavršavanje djelatnika i cjeloživotno učenje

Kurikulum vrtića pretpostavlja osiguravanje visoke razine kvalitete odgojno - obrazovne prakse. Kako je jedno od temeljnih obilježja kvalitete njezin stalni rast, obveza je svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa (odraslih i djece) stalno promišljati, diskutirati i evaluirati kvalitetu odgojno-obrazovne prakse i djelovati u smjeru njezina stalnog unapređenja (NKRPOO, 2014). Procjenu kvalitete moguće je vršiti unutar ustanove ili vanjskim vrednovanjem, što obuhvaća i cjelinu i pojedine segmente odgojno-obrazovnog rada. Cjelinu

kao ukupnost funkcioniranja ustanove (pravna uredenost, primjena pedagoškog standarda i sl.), te pojedine segmente kao što su praćenje napredovanja djece, poštovanje prava djece i roditelja, usavršavanje stručnjaka u ustanovi i sl. Procjena kvalitete odgojno - obrazovnog rada usmjerava odgojno-obrazovne djelatnike ne samo na kvalitetu odgojno - obrazovnog procesa već i na kvalitetu vlastitog profesionalnog rasta i razvoja. Upravo zato, naglasak se stavlja na osposobljavanju odgojno-obrazovnih djelatnika kao reflektivnih praktičara i istraživača. Akcijska istraživanja, kao kvalitativna istraživanja koja povezuju teoriju i praksu, izvrsna su alatka kojom se jačaju navedena umijeća. Klasična stručna usavršavanja predavačkog tipa imaju isključivo informacijski potencijal. Akcijska istraživanja, koja se odvijaju unutar ustanove i koja se bave izravnom problematikom određene skupine, određenog odgajatelja, pružaju uz informacijski i onaj transformacijski potencijal tj. mijenjaju stavove, vrijednosti i uvjerenja odgojno-obrazovnih djelatnika. Osvještivanjem važnosti suradnje i povezivanja, u vidu razmjene mišljenja i ideja, a s ciljem zajedničke izgradnje kvalitetnije prakse, stvara se zajednica reflektivnih praktičara (odgajatelja i stručnih djelatnika vrtića). Uz kontinuirano profesionalno usavršavanje unutar ustanove, odgojno - obrazovni djelatnici imaju obvezu stvaranja profesionalnih zajednica učenja, umrežavanjem vrtića, ali i uključivanje ostalih značajnih institucija (Sveučilišta, Agencije za odgoj i obrazovanje i sl.) u proces profesionalnog rasta i razvoja (Miljak, 2009; NKRPOO, 2014; Slunjski, 2008). Profesionalne zajednice učenja usmjerene su ka poticanju odgojitelja i svih drugih subjekata odgojno-obrazovnog procesa na kontinuiranu razmjenu svojih profesionalnih uvida i znanja, kao osnove zajedničkog učenja i razvoja.

CILJ	Podržavanje razvoja osobnih potencijala i interesa, kao i jačanje stručne kompetencije odgojitelja kroz edukaciju, iskustveno učenje i timski rad na istraživanju i unapređivanju odgojne prakse	
OBLICI	NAČIN I SADRŽAJ	VRIJEME
Individualno stručno usavršavanje	-Individualni rad na stručnoj literaturi -Rad na temi stručnog usavršavanja	kontinuirano

Ekstremni oblici stručnog usavršavanja	-Prisustvovanje stručnim skupovima, seminarima, radionicama, predavanjima, savjetovanjima prema godišnjem katalogu stručnog usavršavanja Agencije odgoja i obrazovanja	Prema Katalogu ili pozivu
Interni stručni aktivni usavršavanja	-iskustvene radionice, stručna predavanja i prezentacije	Jednom mjesečno
Interni stručni aktivni planiranja	-praćenje i dokumentiranje različitih faza projekta -zajedničko analiziranje projekta (mape profesionalnog razvoja odgojitelja), i planiranje daljnjih korala u realizaciji projekta	Jednom tjedno
Radni dogovori	-radni dogovori odgojitelja, ravnatelja i stručnih suradnika radi rješavanja aktualne problematike - unapređivanje suradnje	Jednom tjedno ili po potrebi
Stażiranje odgojitelja pripravnika	-izrada izvedbenog plana i programa stažiranja -hospitacije pripravnica u svim odgojnim skupinama -nazočnost pripravnica radu mentorica - individualne konzultacije pripravnica sa članovima povjerenstva za stažiranje -ogledne aktivnosti pripravnica uz snimanje video kamerom	Prema potrebi

	<p>-stručni aktivni za pripravnice (samorefleksija i grupna rasprava o kvaliteti pisane pripreme i ostvarene aktivnosti uz video-snimku, razmjena iskustava i dogovor oko unapredenja rada)</p> <p>- pisanje eseja na odabranu temu</p> <p>-vođenje mape profesionalnog razvoja</p>	
Pedagoška praksa studenata	<p>- hospitacija studenta u odgojnoj skupini i konzultacije s mentoricama</p> <p>- ostvarenje individualnih zadataka prema programu studija</p> <p>- procjena postignuća i vrednovanje ostvarenja pedagoške prakse.</p>	Prema potrebi
Načini, praćenja, evaluiranja i dokumentiranja	<p>-Plan i program individualnog stručnog usavršavanja.</p> <p>-Evidencija prisustva internim i eksternim oblicima stručnog usavršavanja.</p> <p>- Zapisnici stručnih aktivita.</p> <p>-Izvedbeni plan i program stažiranja pripravnika.</p> <p>-Izvješća o ostvarenju pedagoške prakse studenata.</p>	Kontinuirano
Očekivana postignuća	<p>Pojačan angažman odgajateljica na unapređenju pojedinih aspekata odgojne prakse kroz individualne teme i akcijsko istraživanje. Redovito i aktivno sudjelovanje odgajateljica u stručnim aktivima. Uspješnost primjene novih spoznaja i iskustava u neposrednom radu s djecom. Uspješnost stažiranja i polaganja stručnog ispita odgajatelja pripravnika. Uspješnost ostvarenja studentske prakse.</p>	

Literatura

Miljak, A. (2009). Življenje djece u vrtiću – Novi pristupi u shvaćanju, istraživanju i organiziranju odgojno-obrazovnog procesa u dječjim vrtićima. Zagreb: SM Naklada.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014). Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Republika Hrvatska.

Slunjski, E. (2008). Dječji vrtić zajednica koja uči – mjesto, dijaloga, suradnje i zajedničkog učenja. Zagreb: Spektar media